

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Łodko

w sprawie z powództwa Banku [...] spółki akcyjnej w W.
przeciwko E.P. i W.P.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 października 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 4 sierpnia 2020 r., sygn. akt V AGa [...]

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od powoda na rzecz E.P. i W.P. kwoty po 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Powód wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 4 sierpnia 2020 r., którym zmieniono na skutek apelacji pozwanych wyrok Sądu Okręgowego w B. z 28 października 2019 r. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi oraz na występujące w sprawie istotne zagadnienia prawne.

W odpowiedzi na skargę pozwani wnieśli o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie jej oddalenie oraz zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Oceniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, należy uwzględnić, że skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron (postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego, Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania.

Sformułowanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Powinno ono przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c.) Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencki i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 października 2015 r., I PK 19/15, LEX nr 2021941).

Sformułowane przez skarżącego zagadnienia prawne nie spełniały tych wymogów. Autor skargi nie przytoczył jakichkolwiek argumentów wskazujących na istnienie w nauce lub orzecznictwie rozbieżnych ocen prawnych, w związku z którymi zagadnienie to zostało sformułowane, jak też nie przedstawił własnej argumentacji, prezentującej odmienne racje jurydyczne stojące za potencjalnie rozbieżnymi interpretacjami. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostało ograniczone do powtórzenia treści zagadnień prawnych z odwołaniem się do naruszenia przez Sąd II instancji bliżej nie określonych przepisów prawa procesowego, które miały wpływ na wynik sprawy (pkt 5.2). Ponadto w taki sposób przedstawione zagadnienie nie ma charakteru uniwersalnego, ale jest ściśle osadzone w stanie faktycznym stanowiącym podstawę zaskarżonego wyroku. Skarżący domaga się w istocie dokonania oceny prawidłowości zastosowania przez Sąd Apelacyjny przepisów objętych sformułowanym zagadnieniem. Skarga kasacyjna jest bardzo sformalizowanym środkiem zaskarżenia, który musi spełniać wysokie wymagania zarówno do treści podstaw kasacyjnych, jak i treści wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Obowiązujący przy jej sporządzaniu przymus adwokacko-radcowski ma zapewnić sprostanie tym standardom. Nie jest rolą i zadaniem Sądu Najwyższego rekonstruowanie przyczyny kasacyjnej, która powinna być jasno przedstawiona i należycie uzasadniona we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, a tym bardziej zastępowanie strony w jej obowiązkach. Co więcej, że względu na publicznoprawną funkcję skargi kasacyjnej jako narzędzia ujednolicania i wzbogacania orzecznictwa, musi ona najpierw pomyślnie przejść "test" istnienia przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., przeprowadzany właśnie na etapie przedsądu, podczas którego Sąd Najwyższy nie bada podstaw kasacyjnych, lecz przytoczone przez skarżącego okoliczności mające przekonać Sąd Najwyższy o potrzebie jej przyjęcia.

Odnosząc się natomiast do kolejnej podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej uczestnika postępowania podkreślić należy, że oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej

podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powinien wykazać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej przejawiającą się kwalifikowanym charakterem naruszenia przepisów prawa. Zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, a więc dostrzegalna *prima vista* oraz że każdy prawnik bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00; z 10 kwietnia 2018 r. I CSK 730/17).

W ramach tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powinien przedstawić wywód odnoszący się do naruszenia konkretnych przepisów. Uzasadnienie skargi, odwołujące się do jej oczywistej zasadności, nie zawiera wskazania żadnego przepisu, poza powołaniem art. 316 k.p.c. i pytaniem, skarżącego, czy został słusznie pominięty przez Sąd II instancji. Również nie można uznać za skuteczny zabieg, polegający na uzasadnieniu oczywistej zasadności, naruszeniem przepisów powołanych w ramach podstaw kasacyjnych. Są to dwa odrębne elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej, a przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08). Wskazując, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona nie przedstawiono jakiegokolwiek argumentacji wyjaśniającej, w czym miałyby się przejawiać oczywista zasadność skargi w niniejszej sprawie.

Co więcej, łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jest wykluczone. Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał już uwagę, że jednocześnie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza przyjęcie, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Nie jest możliwa sytuacja, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 listopada 2013 r., I UK 291/13). Co jest sporne nie może być przecież oczywiste (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2014 r., V CSK 383/13).

W związku z powyższym wskazana przez skarżącą podstawa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzi jak również z okoliczności sprawy nie wynika, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).